

**ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О АЗИЛУ И ПРИВРЕМЕНОЈ ЗАШТИТИ**

Члан 1.

У Закону о азилу и привременој заштити („Службени гласник РС”, број 24/18), у члану 2. став 1. после тачке 3) додаје се тачка 3а) која гласи:

„3а) потврда о регистрацији је потврда која се издаје странцу који је регистрован да је изразио намеру да поднесе захтев за азил;”.

У тачки 5) речи „којом је усвојен захтев за азил и додељена супсидијарна заштита“, бришу се.

У тачки 9) реч: „одобрава“ замењује се речју: „пружа“.

Члан 2.

У члану 12. став 8. мења се и гласи :“ Усмена расправа према малолетном лицу без пратње одржава се у присуству привременог старатеља“.

Члан 3.

У члану 15. речи: „и сматра се достављеним када га прими било које од наведених лица”, замењују се речима: „у складу са законом којим се уређује општи управни поступак”.

Члан 4.

У члану 16. став 2. речи: “га саслуша“ замењују се речима: “усмену расправу одржи“, а речи: „буде саслушан“ замењују се речима: „ усмена расправа буде одржана“.

Члан 5.

У члану 19. став 1. речи: „који је регистрован да је изразио намеру да тражи азил” замењују се речима: „коме је издата потврда о регистрацији”.

Члан 6.

У члану 20. став 1. после речи: „престанка права на азил“ додају се речи: „и привремену заштиту“.

Члан 7.

У члану 23. став 1. тачка се замењује запетом и додају се речи: „а странцима којима је издата потврда о регистрацији обезбеђује смештај, исхрану и одећу .”.

Члан 8.

У члану 28. став 2. тачка 5) реч: „ускраћивање” замењује се речју: „искључење”.

Члан 9.

У члану 29. став 1. тачка 3) речи: „недржавни органи“ замењују се речима: „недржавни субјекти“.

Члан 10.

У члану 30. став 3. мења се и гласи:

„Ефикасну и трајну заштиту пружалац заштите обезбеђује ако предузима разумне мере/корак у циљу спречавања прогона или трпљења озбиљне неправде, између осталог, применом ефикасног правног система за откривање, гоњење и кажњавање дела која представљају прогон или озбиљну неправду, и ако тражилац има приступ таквој заштити.”

Члан 11.

У члану 32. став 2. тачка 2) речи „Европска канцеларија за подршку азилу (European asylum support office, у даљем тексту: EASO)“, замењују се речима: „Европска агенција за азил (European Union Agency for Asylum, у даљем тексту EUAA)“.

У ставу 4. тачка 4) реч: „тражи“ замењује се речима: „поднесе захтев за“.

Члан 12.

У наслову члана 33. реч: „ускраћивање“ замењује се речју: „искључење“.

У члану 33. став 1. мења се и гласи:

„Право на уточиште се неће одобрити тражиоцу ако постоје основани разлози на основу којих се сматра да је:

1) починио злочин против мира, ратни злочин или злочин против човечности, у складу са одредбама садржаним у међународним конвенцијама донетим у циљу спречавања таквих злочина;

2) починио тешко кривично дело које није политичког карактера, које је почињено изван територије Републике Србије пре него што је тражилац ушао на територију Републике Србије;

3) крив за дела супротна циљевима и принципима Уједињених нација, како је истакнуто у Преамбули и чл. 1. и 2. Повеље Уједињених нација.“

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Став 1. овог члана примењује се на тражиоца и ако постоје основани разлози на основу којих се сматра да је подстрекивао, помагао или на други начин учествовао у извршењу злочина или дела наведених у том ставу.“

Досадашњи ст. 2-5 постају ст. 3-6.

Члан 13.

Наслов члана 34. мења се и гласи: „Разлози за искључење права на супсидијарну заштиту“

У члану 34. став 1. мења се и гласи:

„Супсидијарна заштита се неће одобрити тражиоцу ако постоје основани разлози на основу којих се сматра да је:

1) починио злочин против мира, ратни злочин или злочин против човечности, у складу са одредбама садржаним у међународним конвенцијама донетим у циљу спречавања таквих злочина;

2) починио тешко кривично дело;

3) крив за дела супротна циљевима и принципима Уједињених нација, како је истакнуто у Преамбули и чл. 1. и 2. Повеље Уједињених нација.“

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Став 1. примењује се на тражиоца и ако постоје основани разлози на основу којих се сматра да је подстрекивао, помагао или на други начин учествовао у извршењу злочина или дела наведених у том ставу.“

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

После досадашњег става 3. који постаје став 4. додаје се став 5. који гласи:

„Право на супсидијарну заштиту се може искључити тражиоцу који је пре свог доласка у Републику Србију извршио једно или више кривичних дела, која представљају кривична дела и по законодавству Републике Србије, и ако је напустио своју државу порекла искључиво зато да би избегао казне које проистичу из тих кривичних дела.“

Члан 14.

У члану 35. после става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Ако је то неопходно, а у циљу обезбеђивања приступа систему азила, странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил, овлашћени полицијски службеник може довести до места на коме ће бити регистрован.”.

Досадашњи ставови 4-15. постају ст. 5-16.

У досадашњем ставу 4. који постаје став 5. речи: „чија је намера да тражи азил регистрована” замењује се речима: „коме је издата потврда о регистрацији”.

У досадашњем ставу 5. који постаје став 6. реч: „га” брише се.

У досадашњем ставу 11. који постаје став 12. речи: „странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил (у даљем тексту: потврда о регистрацији)” бришу се.

Досадашњи став 12. који постаје став 13. мења се и гласи:

„Приликом пријема странца којем је издата потврда о регистрацији овлашћени службеник Комесаријата у центру за азил или другом објекту намењеном за смештај тражилаца, је дужан да странцу изда евиденциони картон којим се потврђује чињеница пријема.”.

Члан 15.

У члану 36. став 2. речи: „потврда да тражи азил” замењују се речима: „потврда о регистрацији“, а реч: „тражилац” замењује се речју: „странац”.

У ставу 5. речи: „Пре него што тражилац поднесе захтев за азил, поступајући надлежни орган је дужан да тражиоца”, замењују се речима: „Пре него што странац коме је издата потврда о регистрацији поднесе захтев за азил, поступајући службеник надлежног органа је дужан да га”.

Члан 16.

Наслов изнад члана и члан 37. мењају се и гласе:

„Усмена расправа

Члан 37.

Овлашћени службеник Канцеларије за азил, који је прошао неопходну обуку, одржава усмену расправу и узима изјаву од тражиоца у најкраћем могућем року о свим чињеницама и околностима које су од значаја за одлучивање о поднетом захтеву за азил, а нарочито за утврђивање:

- 1) идентитета тражиоца;
- 2) разлога на којима се заснива захтев за азил;
- 3) кретања тражиоца након што је напустио државу порекла или државу уобичајеног боравишта;
- 4) да ли је тражилац већ тражио азил у некој другој држави.

Овлашћени службеник Канцеларије за азил може више пута одржати усмену расправу ради утврђивања чињеничног стања.

Тражилац је дужан да у току усмене расправе у потпуности сарађује са овлашћеним службеником Канцеларије за азил, да изнесе веродостојна и уверљива образложења разлога на којима заснива свој захтев за азил, приложи све доступне доказе којима поткрепљује свој захтев и истинито одговара на сва питања која су му постављена.

Тражилац је дужан да лично присуствује усменој расправи и учествује у њој, без обзира на то да ли има законског заступника или пуномоћника.

Тражилац на усменој расправи даје изјаву и у одсуству уредно позваног пуномоћника који није оправдао своје одсуствовање.

Чланови породице тражиоца на усменој расправи дају изјаву одвојено, осим када је то према процени службеника који спроводи усмену расправу неопходно ради утврђивања битних чињеница на којима се заснива захтев за азил.

На усменој расправи јавност је искључена.

Изузетно од става 7. овог члана, усменој расправи може присуствовати представник УНХЦР-а ако се томе не противи тражилац.

Усмена расправа може бити тонски или аудио-визуелно снимљена, ако је о томе обавештен тражилац.

Усмена расправа се може изоставити:

1) ако се на основу доступних доказа може донети одлука којом се усваја захтев за азил и одобрава право на уточиште;

2) ако тражилац није способан да да изјаву због трајних околности на које сам не може утицати;

3) ако се оцењује допуштеност накнадног захтева за азил у складу са чланом 46. ст. 2. и 3. овог закона.

Ако се усмена расправа изостави у складу са ставом 10. тачка 2) овог члана, тражиоцу или члану његове породице омогућава се да поднесе доказе и да изјаве битне за одлучивање о захтеву за азил.

Ако је број поднетих захтева за азил повећан у толикој мери да овлашћени службеници Канцеларије за азил нису у могућности да благовремено на усменој расправи узму изјаве од сваког тражиоца, Влада може, на предлог Министарства, донети одлуку да поступак усмене расправе поред Канцеларије за азил, привремено спроводе и службеници других организационих јединица Министарства или других државних органа, који претходно морају проћи неопходну обуку.”

Члан 17.

У члану 38. став 1. тачка 4) реч: „ускраћивање” замењује се речју: „искључење”.

Члан 18.

Члан 41. мења се и гласи:

„Члан 41.

На граничном прелазу, односно у транзитном простору ваздушне луке и луке унутрашњих вода спроводи се целокупан поступак азила уз поштовање основних начела прописаних овим законом, само ако се тражиоцу обезбеде адекватан смештај и исхрана и:

1) ако се захтев за азил, односно накнадни захтев за азил може одбити као неоснован у складу са чланом 38. став 1. тачка 5) овог закона или

2) ако се захтев за азил, односно, накнадни захтев за азил може одбацити у складу са чланом 42. овог закона.

Представницима удружења која се баве пружањем правне помоћи тражиоцима и лицима којима је одобрено право на азил обезбеђује се ефикасан приступ граничним прелазима, односно транзитном простору ваздушне луке и луке унутрашњих вода, у складу са прописима којима је уређена заштита државне границе.

Пуномоћнику или представнику удружења које се бави пружањем правне помоћи тражиоцима и лицима којима је одобрено право на азил, осим УНХЦР-а, може

се привремено ограничити приступ тражиоцу када је то неопходно ради заштите националне безбедности или јавног поретка Републике Србије.

Поступак азила по захтеву малолетног лица без пратње и лица којима су потребне посебне процесне и прихватне гаранције не може се водити на граници или у транзитном простору.

Канцеларија за азил одлуку о захтеву за азил у случају из става 1. овог члана доноси најкасније у року од 28 дана од дана подношења захтева.

Ако Канцеларија за азил не донесе одлуку у року из става 5. овог члана, тражиоцу се омогућава улазак у Републику Србију ради спровођења поступка по поднетом захтеву за азил.

Против одлуке из става 5. овог члана може се поднети жалба Комисији за азил у року од пет дана од дана уручења одлуке.

Члан 19.

У члану 44. став 1. након речи: „члана 25. став 2. овог закона” додају се речи: „као и да постоји довољан обим пружања заштите приликом прогона или злостављања”, а након речи: „што се” додају се речи: „између осталог”.

У ставу 2. реч: “EASO“ замењује се речју: „EUAA“.

Члан 20.

У члану 45. став 4. иза речи: „потврду” додају се речи: „и на језику сигурне треће државе”.

Члан 21.

У члану 46. став 1. реч: „тражилац” замењује се речју: „странац”.

После става 1. додају се нови ст. 2. и 3. који гласе:

„Странац који је поднео накнадни захтев за азил остварује права сходно члану 48. овог закона до правноснажности одлуке по поднетом накнадном захтеву.

Странац који је поднео нови накнадни захтев након правноснажности одлуке о претходном накнадном захтеву, не остварује права сходно члану 48. овог закона.

Досадашњи ст. 2 – 6. постају ст. 4-8

У досадашњем ставу 5. који постаје став 7. број: „2“ замењује се бројем: „4“, а број „3“ замењује се бројем „5“

Члан 22.

У члану 47. став 2. тачка 1) после речи: „писменом изјавом” додају се речи: „или усменом изјавом датом на записник”.

У ставу 2. тачка 2) реч: „аслушању“ замењује се речима: „усменој расправи“, а реч: „које“ замењује се речју: „коју“.

У ставу 2. тачка 3) речи: „или ако на други начин спречава да му се уручи позив или друга писмена” бришу се.

После тачке 3) додаје се тачка 3а) која гласи:

„3а) ако избегава уручење позива или другог писмена;”.

У ставу 4. речи: „у ставу 2. тач. 2), 3) и 4) овог члана”, замењују се речима „у ставу 2. тач. 2)–4) овог члана”.

Члан 23.

У члану 48. став 1. тачка 9) речи: „90 и 91” замењују се бројем: „89.”.

Члан 24.

У члану 50. став 3. речи: „који је регистрован да је изразио намеру да тражи азил” замењују се речима: „коме је издата потврда о регистрацији”.

Став 4. мења се и гласи:

„Материјални услови прихвата могу се умањити или престати ако странац коме је издата потврда о регистрацији или тражилац има сопствена средства или ако почне да остварује приходе по основу рада који су довољни да покрију трошкове смештаја, исхране и одеће када је у питању странац коме је издата потврда о регистрацији, односно материјалне услове прихвата када је у питању тражилац, као и ако злоупотребом додељене помоћи из става 1. овог члана оствари корист.”

У ставу 6. реч: „уложи” замењује се речју: „уложити”

У ставу 7. речи: „смањењу или укидању џепарца” замењују се речима: „умањењу или престанку давања новчаних средстава за личне потребе”.

У ставу 8. речи: „странца који је регистрован да је изразио намеру да тражи азил захтевају” замењују се речима: „странца коме је издата потврда о регистрацији, или разлози економичности поступка захтевају”.

Члан 25.

У члану 52. став 1. мења се и гласи:

„У центру за азил или другом објекту намењеном за смештај тражилаца обезбеђује се смештај, исхрана и одећа малолетном странцу коме је издата потврда о регистрацији до подношења захтева за азил, односно материјални услови прихвата малолетног тражиоца без пратње до доношења правноснажне одлуке о захтеву за азил.”

Члан 26.

У члану 54. став 1. после речи: „објекат за смештај,” додају се речи: „сви странци којима је издата потврда о регистрацији као и”.

Члан 27.

У члану 55. став 1. после речи: „бесплатно” додају се речи: „васпитање и образовање деце у години пред полазак у школу (припремни предшколски програм)”.

Члан 28.

У члану 56. ст. 1. и 4. реч: „тражи” замењује се речима: „поднесе захтев за”.

Став 2. мења се и гласи:

„Странац коме је издата потврда о регистрацији, као и тражилац имају право да буду обавештени о материјалним условима прихвата, као и о условима под којима се исти стичу, умањују или престају, одмах по пријему у центар за азил или други објекат намењен за смештај тражилаца, а најкасније приликом подношења захтева за азил.”

Члан 29.

У члану 58. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Одредбе става 1. овог члана сходно се примењују и на странца који пред овлашћеним полицијским службеником изрази намеру да поднесе захтев за азил, као и на странца коме је издата потврда о регистрацији.”

Досадашњи став 2. постаје став 3.

После досадашњег става 2. који постаје став 3. додаје се став 4. који гласи:

„Странац који је изразио намеру да поднесе захтев за азил, странац коме је издата потврда о регистрацији као и тражилац азила дужан је да поштује Устав, законе, друге прописе и опште акте Републике Србије.”

Члан 30.

У члану 71. став 2. речи: „као и за њихову натурализацију” бришу се.

Члан 31.

Члан 74. мења се и гласи:

„Члан 74.

Одлуку о пружању привремене заштите доноси Влада.

Привремена заштита је заштита која се одобрава у ванредном поступку у случају масовног прилива расељених лица која се не могу вратити у државу свог порекла или уобичајеног боравишта ако постоји ризик да због тог масовног прилива није могуће ефикасно спровести сваки индивидуални поступак азила ради заштите интереса расељених лица и других лица која траже заштиту.

У складу са одлуком Владе из става 1. овог члана, лица којима се пружа привремена заштита, региструју се у складу са одредбама овог закона и за свако лице посебно Канцеларија за азил одлучује о одобрењу привремене заштите.

Расељеним лицима из става 1. овог члана сматрају се странци који су били присиљени да напусте подручје или државу свог порекла или уобичајеног боравишта, односно који су били евакуисани, а који се не могу вратити у трајне и сигурне услове живота због ситуације која преовладава у тој држави, а нарочито:

- 1) лица која су напустила подручје оружаних сукоба или локалног насиља;
- 2) лица која су у озбиљној опасности од масовног кршења људских права или која су била жртве тог кршења.

Привремена заштита може се одобрити и лицима која су у време доношења одлуке из става 1. овог члана законито боравила у Републици Србији, али којима је право на боравак истекло пре укидања одлуке о пружању привремене заштите.

Привремена заштита неће се одобрити лицу када се утврди да су у односу на њега испуњени услови за искључење у складу са чл. 33. и 34. овог закона.

Члан 32.

У члану 75. став 2. после речи: „трајање привремене заштите се“ додају се речи: „на захтев лица коме је одобрена привремена заштита“.

У ставу 3. после речи: „због којих је“ реч: „одобрена“ замењује се речима: „донета одлука о пружању привремене заштите“.

У ставу 4. речи: „због којих му се може ускратити право на уточиште“ замењују речима: „за искључење у складу са чл. 33. и 34. овог закона“.

Члан 33.

У члану 77. став 1. тачка 3) реч: „депортацију” замењује се речима: „извршење одлуке надлежног судског или органа државне управе о удаљењу са територије Републике Србије”.

У ставу 2. речи: „чија је намера за тражење азила регистрована” замењују се речима: „коме је издата потврда о регистрацији”.

Члан 34.

Члан 78. мења се и гласи:

„Мере ограничења кретања

Члан 78.

Ограничење кретања се спроводи:

- 1) забраном напуштања центра за азил, одређене адресе, односно одређеног подручја;
- 2) редовним јављањем у одређено време подручној полицијској управи, односно полицијској станици према месту боравка;
- 3) одређивањем боравка у прихватилишту за странце, образованом у складу са законом којим се уређује боравак странаца, под појачаним полицијским надзором;
- 4) одређивањем боравка у установи социјалне заштите за малолетна лица са појачаним надзором;
- 5) привременим одузимањем путне исправе.

Мера из става 1. тачка 3) овог члана може се изрећи ако се индивидуалном проценом утврди да се другим мерама не може остварити сврха ограничења кретања.

Лице коме је изречена мера из става 1. овог члана, обавештава се о разлозима ограничавања кретања и поучава се о праву на правно средство против решења, у најкраћем року, писаним путем, на језику који разуме или се оправдано претпоставља да га разуме.

Ограничење кретања траје док постоје разлози из члана 77. овог закона, а најдуже три месеца.

Изузетно, када се кретање ограничава из разлога из члана 77. став 1. тач. 2)-4) овог закона, то ограничење кретања се може продужити за додатна три месеца.

Одлуку о укидању решења о ограничењу кретања доноси Канцеларија за азил.

Против решења о ограничењу кретања није дозвољена посебна жалба.

Против решења о ограничењу кретања може се покренути управни спор, у року од осам дана од дана уручења решења.

Тужба не одлаже извршење решења.

Суд је дужан да о тужби одлучи у року од 15 дана од дана подношења тужбе.”

Члан 35.

У члану 79. реч: „забрану“, замењује се речју: „меру“.

Члан 36.

У члану 83. додаје се став 2. који гласи:

„Канцеларија за азил укида одлуку којом се усваја захтев за азил одрицањем лица коме је одобрен азил од тог права, писменом или усменом изјавом датом на записник.”

Члан 37.

У члану 87. став 1. тачка 1) речи: „лица које је изразило намеру да поднесе захтев за азил” бришу се.

У тачки б) реч: „избеглице” замењује се речима: „лице којем је одобрен азил”

У ставу 3. после речи: „става 1. овог члана” додаје се запета и речи „као и начин и поступак издавања ових исправа”.

Члан 38.

У члану 89. после става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Лична карта из става 1. овог члана издаје се са роком важења од шест месеци и може се продужавати на исти рок, до окончања поступка азила.”

Члан 39.

Наслов изнад члана и члан 91. мењају се и гласе:

„Путна исправа за лица којима је одобрен азил

Члан 91.

На захтев лица којем је одобрено право на уточиште у Републици Србији, Министарство издаје на прописаном обрасцу путну исправу за лица којима је одобрен азил са роком важења од пет година.

За лице млађе од 16 година захтев подноси родитељ, односно старатељ.

У изузетним случајевима хуманитарне природе, путна исправа из става 1. овог члана може се издати и лицима којима је одобрена супсидијарна заштита, а која не поседују националну путну исправу, са роком важења до једне године.

Образац путне исправе за лица којима је одобрен азил садржи следеће личне податке о странцу коме је одобрен азил: име и презиме, дан, месец и годину рођења, место и државу рођења, држављанство, пол и евиденцијски број странца.

У образац путне исправе се уносе и слике биометријских података странца (фотографија и потпис) и датум издавања са роком важења.

Образац путне исправе садржи микроконтролер (чип) и простор за машински читљиву зону за потребе аутоматског читавања података у који се уносе видљиви подаци на исправи, биометријски отисак прста странца, као и други подаци у складу са одредбама закона којим се уређују евиденције и обрада података у области унутрашњих послова

Образац путне исправе штампа се на српском језику, ћириличким писмом, на енглеском и француском језику, а подаци о презимену и имену странца, се уписују онако како су уписани у путну исправу странца у транскрипцији на енглеском језику, или, уколико лице не поседује идентификациони документ државе чији је држављанин, онако како су уписани у решење о одобрењу уточишта, односно супсидијарне заштите, у транскрипцији на енглеском језику. Подаци о држави рођења странца уписују се латиничним писмом, на начин како се на српском језику назива држава рођења странца.

Обрасце путних исправа технички израђује и штампа Народна банка Србије - Завод за израду новчаница и кованог новца – Топчидер.

За издавање путне исправе плаћа се такса у складу са законом, а Народној банци Србије - Заводу за израду новчаница и кованог новца - Топчидер плаћа се нануда за техничку израду обрасца.

Члан 40.

У члану 93. ст. 3. и 4. мењају се и гласе:

„Лична карта проглашена неважећом оглашава се на званичној веб презентацији Министарства.

Надлежни орган издаће нову личну карту након доношења решења о проглашењу личне карте неважећом.”

Члан 41.

У члану 94. ст. 3. и 4. мењају се и гласе:

„Путна исправа проглашена неважећом оглашава се на званичној веб презентацији Министарства.

Надлежни орган издаће нову путну исправу након доношења решења о проглашењу путне исправе неважећом.”

Члан 42.

У члану 98. став 1. тачка 1) речи „евиденција о странцима који су тражиоци азила и којима су обезбеђени материјални услови прихвата” замењују се речима „евиденција о странцима којима је издата потврда о регистрацији и тражиоцима а којима су обезбеђени материјални услови прихвата”.

У ставу 1. реч: „земља” у одређеном падежу замењује се речју: „држава” у одговарајућем падежу.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43.

Прописи донети пре ступања на снагу овог закона остају на снази до доношења прописа у складу са овим законом, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 44.

Поступци азила започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 45.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије, изузев одредаба члана 39. овог закона које почињу да се примењују од 1. јануара 2024. године”.